

Posudek
na rigorózní práci Mgr.Váchové

Politické a právní aspekty ve vybraných ustanoveních ústavní listiny
z roku 1920

Předložená práce se zabývá politickými a právními aspekty v ústavněprávním vývoji první Československé republiky. Pro toto období z hlediska ústavněprávního byly charakteristické dva nejvýznamnější právní předpisy: ústavní zákon č. 37/1918 Sb. z. a n. – Prozatímní ústava a ústavní zákon č. 121/1920 Sb. z. a n. – Ústavní listina z roku 1920. Autorka ve své práci zaměřila svou pozornost na ústavní zákon č. 121/1920 Sb. z. a n.

Tomuto ústavnímu předpisu se autorka věnuje jak po stránce politickoprávního vývoje – tj. jaké byly příčiny a podmínky jejího přijetí, ovlivňování její struktury v jednotlivých návrzích ze strany politických stran, projednávání její osnovy v ústavním výboru, tak po stránce komparativní – částečně komparuje tento předpis s prozatímní ústavou z roku 1918. Předkládá zároveň juristický rozbor ústavy z roku 1920, zejména na pozadí parlamentu, hlavy státu a vlády. Výrazně se též zabývá občanskými právy a věnuje pozornost ochraně menšin národních, rasových a náboženských.

V případě komparace ústav autorka správně poukázala na to, že prozatímní ústava měla dočasný charakter, zatímco ústava z roku 1920 byla vytvářena jako ústavní předpis dlouhodobé povahy. Dále např., že oproti předcházející prozatímní ústavě byl v ústavě z roku 1920 kladen velký důraz na pravomoci Národního shromáždění, který byl konstruován jako parlament dvoukomorový.

Velice podrobně jsou propracována ustanovení týkající se postavení a pravomocí prezidenta republiky. Ústavou bylo zakotveno postavení a pravomoci prezidenta republiky jako hlavy státu a zčásti nositele vládní a výkonné moci. Autorka dobře postřehla, že prezidentovi republiky byla ústavou dána široká oprávnění, avšak byl i značně omezen ve svých pravomocech ve formě kontrasignace členů vlády, neboť vláda byla za jeho úkony odpovědná.

Zajímavá je též krátká kapitolka, která se zabývá klady a zápory této ústavy. V případě kladů zde autorka vytyčuje její demokratický charakter a stabilitu projevující se její značnou rigiditou. Z druhé strany předkládá i její zápory, jako byl její čechoslovakismus, neboť v ústavní listině byl zakotven princip jediného státního národa československého. Dvoukomorový parlament se ukázal dle autorky jako zbytečný, neboť senát byl v podstatě kopií poslanecké sněmovny a usnesení obor komor byla identická.

Závěr:

Připomenout dokument jako byla ústava z roku 1920, byl dobrý výběr tématu, neboť nadále může sloužit jako inspirační zdroj při řešení současných ústavních a státoprávních otázek v našem státě. Práce je dobře zpracována. K formální ani obsahové stránce nemám připomínek. Ze strany autorky byl použit dostatečný počet literatury a pramenů. Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Jaké bylo postavení a pravomoci prezidenta republiky na základě novelizací prozatímní ústavy č. 138/1919 Sb. z. a n. a č. 271/1919 Sb. z. a n.
2. Problematika volební období prezidenta republiky podle Prozatímní ústavy z roku 1918 a Ústavy z roku 1920.

V Senohrabech, dne: 23. září 2014

Prof. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, DSc.